

BDO Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Deloitte Accountants B.V.
Ernst & Young LLP
KPMG Accountants N.V.
Mazars Accountants N.V.
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Kopie aan:

Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA)
De beursvennootschappen genoteerd aan Euronext Amsterdam

Den Haag: 30 januari 2023

Betreft: VEB Accountantsbrief 2023 en de verwachte bijdrage van de controlerend accountant

Geachte dames en heren,

Met de jaarlijkse accountantsbrief beoogt European Investors-VEB ('VEB') een bijdrage te leveren aan een meer effectieve en kwalitatief hoogstaande jaarrekeningcontrole. Een onlosmakelijk onderdeel van de effectiviteit is een betekenisvolle rapportage van en communicatie door de accountant over zijn bevindingen.

De accountant levert een belangrijke bijdrage aan het verschaffen van zekerheid in het publiek belang. Hij moet op het niveau van de gecontroleerde entiteit richting gebruikers van de jaarrekening zijn maatschappelijke en toegevoegde waarde tonen. In deze brief richten wij ons op verbeterpunten met betrekking tot de te verstrekken informatie in de uitgebreide controleverklaring en de toelichting daarop tijdens de algemene vergadering ('AV').

Optreden accountant in de AV

Voor de VEB is het van groot belang dat de accountant tijdens de AV bereid is tot een meer doortastende en open dialoog met aandeelhouders over diens bevindingen en observaties voortvloeiend uit de wettelijke controle.

De AV is bij uitstek het moment waarop de accountant op passende wijze naar buiten kan treden over wat hij heeft gezien bij de gecontroleerde vennootschap. De VEB moedigt aan die gelegenheid beter te baat te nemen en aandeelhouders meer proactief te informeren. Dit sluit aan bij de recente constatering van de NBA dat aanvullende stappen en 'guidance' benodigd zijn teneinde de communicatie tussen aandeelhouders en accountant enerzijds en tussen onderneming en aandeelhouders anderzijds te verbeteren.

European Investors-VEB

P.O. Box 240, 2501 CE The Hague, The Netherlands | Amaliastraat 7, 2514 JC The Hague, The Netherlands T +31 (0)70 313 00 00

I www.europeaninvestors.eu
E info@europeaninvestors.eu

I www.veb.net
E info@veb.net

IBAN NL58 ABNA 0429655002
BIC ABNANL2A

CC 40408053
VAT NL002602702B01

Volgens de VEB ligt het nadrukkelijk op de weg van accountants als onafhankelijke partij en met hun kennis van de vennootschap de bevindingen en observaties te delen ten aanzien van relevante aspecten als de kwaliteit van de interne beheersing en administratieve organisatie en de belangrijkste gerapporteerde bevindingen opgenomen in de management letter.

Daarnaast ligt het voor de hand dat accountants in de AV's mededelingen kunnen doen over informatiebeveiliging en cyberrisico's, een indruk kunnen geven van de cultuur binnen de gecontroleerde vennootschap en hun visie geven ten aanzien van de meest belangrijke schattingselementen in de jaarrekening.

Duurzaamheid

Wereldwijd staan we aan het begin van een belangrijke transitie naar *Net-Zero* in 2050. Anticiperend daarop is de Europese Unie leidend in het bouwen van een daarvoor benodigd fundament aan wet- en regelgeving. Zo geldt dat vanaf boekjaar 2024 beursvennootschappen moeten voldoen aan de *Corporate Sustainability Reporting Directive* (CSRD). Voor accountants betekent dit dat zij (beperkte) zekerheid moeten gaan verschaffen over de duurzaamheidsrapportage. De VEB benadrukt het belang van de rol van de accountant bij het aanjagen van transparante verslaggeving door ondernemingen over duurzaamheidsprestaties en klimaat gerelateerde risico's bij de waardering van activa en passiva. Dat impliceert dat accountants hun inspanningen op dit vlak in de controleverklaring en tijdens de AV adequaat toelichten.

De VEB spreekt de hoop uit dat accountants in de controleverklaring en tijdens de AV's het belegend publiek daadwerkelijk meer nuttige informatie verstrekken zodat beleggers de daarmee verbonden risico's beter kunnen duiden. Op basis van de ervaringen van de afgelopen jaren meent de VEB dat materiekkennis, het tonen van gezond verstand en een open professionele houding in de beantwoording van vragen tijdens AV's meer moet prevaleren. Het terugvallen op vooraf afgestemde en slechts oppervlakkige teksten zonder bedrijfsspecifieke duiding heeft geen enkele meerwaarde.

Rapporteren over fraude

Fraude is een breed maatschappelijk probleem. Het raakt niet alleen het bedrijf in kwestie, betrokken werknemers en beleggers, maar zorgt voor wantrouwen in het hele systeem: in bestuurders, commissarissen, accountants, bankiers, (aandelen)analisten, toezichthouders en de politiek. Fraude is nooit te rechtvaardigen. Bekend is dat accountants te vaak hebben weggekeken bij fraude (en corruptie) en te weinig opvolging gaven aan evidente signalen van fraude. Dit schuurt met de onafhankelijkheid van de accountantscontrole, het publiek belang en gerechtvaardigde maatschappelijke verwachtingen over de invulling welke accountants geacht worden te geven van aan hen gegeven grote verantwoordelijkheid. De detectie en het opvolgen van frauderisico's in de wettelijke controle is een elementaire verantwoordelijkheid van de accountant. We zijn dan ook verheugd dat de NBA en de AFM druk zetten om het frauderisico in die controle meer centraal te zetten.

De urgentie inhoudelijk te rapporteren over de bevindingen en observaties van de controlewerkzaamheden rond frauderisico's blijft groot. De toegevoegde waarde van een fraudeparagraaf zit in een bedrijfsspecifieke en unieke toelichting van de bevindingen en observaties van de accountant. Dergelijke aspecten ontbreken momenteel in controleverklaringen. De rapportage bevat zonder uitzondering overwegend *boilerplate*-teksten waarin passages uit de controlestandaarden worden herhaald. De VEB meent dat een inhaalslag onvermijdelijk is om de rapportering op het meer passende niveau te krijgen. Alleen als de accountant concrete bevindingen

rapporteert, heeft dat voor gebruikers toegevoegde waarde. Dat betekent doortastend maatwerk, in plaats van inwisselbare en generieke passages.

In het verlengde hiervan wijst de VEB erop dat het thema frauderisico's in het bijzonder relevant wordt bij indicaties, signalen, vermoedens en/of aanwijzingen van fraude. In die gevallen wil de gebruiker bij uitstek geïnformeerd worden en van de accountant horen wat er speelt. Ten slotte benadrukt de VEB ook van beursgenoteerde vennootschappen te verwachten dat het bestuur en de raad van commissarissen in het bestuursverslag indringender rapporteren over fraude(risico's) en mitigerende beheersmaatregelen. Externe druk zal ontegenzeggelijk helpen onwillige bedrijven de benodigde stappen naar een meer zuivere interne huishouding tijdig door te voeren. Dit zal op termijn fraude voorkomen en juist ook accountants onderdeel van de oplossing maken, passend bij de rol als vertrouwensman van het maatschappelijk verkeer.

Tot slot

De VEB hoopt en verwacht dat accountants in de controleverklaringen bij de jaarrekening 2022 en in de AV bereid zijn extra stappen te zetten in de transparantie richting gebruikers van de jaarrekening.

Met vriendelijke groet,

Gerben Everts

Directeur
European Investors-VEB